

KUNGL. HOVSTATERNA
VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2017

INNEHÅLL

Kung Carl XVI Gustaf – Sveriges statschef	4
Förord	5
Kungl. Hovstaterna	6
Hovstatens årsredovisning.....	10
Slottsstatens årsredovisning	14
Kungl. Djurgårdens förvaltnings årsredovisning.....	19

Denna verksamhetsberättelse är en översiktlig redogörelse av Kungl. Hovstaternas verksamhet och ekonomi avseende 2017. För kompletterande information och fördjupning, se www.kungahuset.se

Kung Carl XVI Gustaf

– Sveriges statschef

”Konungen eller drottning som enligt successionsordningen innehar Sveriges tron är rikets statschef”. (Regeringsformen 1 kap 5 §)

Sveriges monarki, med sin tusenåriga tradition, utgör en viktig länk mellan historien, nutiden och framtiden. Som neutral och opolitisk statschef bidrar Kungen och monarkin till kontinuitet i en föränderlig värld.

I enlighet med grundlagen genomför Kungen varje år ett stort antal officiella åtaganden i Sverige och utomlands. Allt under det valspråk som Kungen vid trontillträdet den 19 september 1973 tillkännagav som Sitt: ”För Sverige – I tiden”.

Då Kungen är förhindrad att fullgöra sina uppgifter som statschef, exempelvis på grund av utlandsresa till avlägsen eller svårtillgänglig ort, inträder enligt successionsordningen i första hand Kronprinsessan som tillfällig riksföreståndare.

Förord

Kungl. Hovstaternas uppgift har traditionellt formulerats som tvåfaldig:

1. Att hjälpa Kungen fullgöra Sina uppgifter som Sveriges statschef.
2. Att bevara, vårda och visa det kungliga kulturarvet.

Den Kungliga Familjen lägger dock också ner mycken tid och engagemang i flera olika stiftelser. Dessa har sitt ursprung i Kungafamiliens intresse för och engagemang i samhällsutvecklingen. Några av dem går tillbaka nära tvåhundra år, under det att andra är tillkomna i nutiden. De kungliga stiftelserna utgör därmed en viktig och vital del av det kungliga kulturarvet som också måste förvaltas.

De kungliga stiftelserna verkar inom fem övergripande områden: forskning, hjälpverksamhet, vård- och ungdomsverksamhet, kultur och utbildning. I flera av stiftelserna har den Kungliga Familjen ett direkt engagemang genom styrelseuppdrag eller beskyddarskap. De kungliga stiftelserna delar varje år ut omkring 200 miljoner kronor i anslag och stipendier till organisationer och enskilda, huvudsakligen i Sverige. En inte oväsentlig del av Kungl. Hovstaternas verksamhet består i att bistå Kungafamiljen i detta Deras viktiga arbete i stiftelser med samhällsnyttig verksamhet; något av ”en tredje uppgift”.

En organisatorisk förändring värd att nämna är att sedan den 1 januari 2017 har all publik verksamhet vid Kungl. Hovstaterna samlats till en enhet. Verksamheten vid denna avdelning omfattar bland annat utställningar, guidade visningar, konserter och föreläsningar vid de kungliga slotten. Intresset för det kungliga kulturarvet är växande, och antalet besök vid de kungliga besöksmålen ökade 2017 till drygt 1,6 miljoner.

En framåtriktad organisatorisk utveckling inom Hans Majestäts intressesfär som bör nämnas är Bernadotteprogrammet. Som gåva vid Kungens 70-årsdag instiftade fem av de kungliga akademierna ett långsiktigt samverkansprojekt vilket stöder unga begåvningar inom konst, musik

och humaniora. Syftet är att erbjuda en fortbildningsform på postdoktoral nivå efter avslutad konstnärlig högskoleutbildning eller motsvarande. Det innovativa är att stipendiaterna erbjuds mentorer från de andra akademierna. Härigenom skapas en unik samverkan – och möjlighet till verklig förnyelse – som ett tvärvetenskapligt komplement till den strikta uppdelning av de sköna och vittra konsterna som Gustav III:s kungliga akademier förorsakade för dryga tvåhundra år sedan. Under året har Bernadotteprogrammet funnit sin form, och för andra året i rad delade Kungen ut stipendier till ett antal unga framstående forskare, musiker och konstnärer i Bernadottebiblioteket.

Därutöver kan seminarieriet ”Skönhet och beständighet” nämnas. Det är ett samarbetsprojekt mellan Kungl. Hovstaterna och Konstakademien som tillkommit på Kungens initiativ. Här samlas olika aktörer för att diskutera aktuella aspekter kring samhällsplanering, byggande, gestaltning, byggnaders livslängd och behovet av att både bevara och utveckla värdefulla stadsrum och bebyggelse av kvalitet.

Ytterligare ett uttryck för det kulturella engagemanget är H.M. Konungens stipendietävling för unga tecknare, ”Den tänkande handen”. Också den arrangeras i samarbete med Konstakademien, och de nominerade bidragen visades under året i Gustaf III:s antikmuseum. Detta blir ett årligt evenemang, något som också pekar mot framtiden.

Vi ser fram mot nästa år – 2018 – då vi kommer att uppmärksamma Bernadottes tvåhundra år på tronen, samt att Hans Majestät då blir den kung som har regerat längst i Sverige. Vi hoppas också på att de sedan länge omhuldade planerna att belägga Kungl. Slottets tak med solceller kan förverkligas under året; inte bara som ett bidrag till Slottets elförsörjning utan även som en symbol för att Hans Majestät går i bräschen för en omställning till förnyelsebara energikällor.

Svante Lindqvist
Riksmarskalk

Kungl. Hovstaterna

Verksamheten inom Hovstaten och Slottsstaten är ömsesidigt beroende av varandra och bör ses som en sammanhållen helhet. De av staten anvisade medlen för Kungl. Hovstaterna disponeras och redovisas enligt särskild överenskommelse med regeringen. Anslaget får användas för att täcka utgifter för statschefens officiella funktioner inklusive utgifter för Kungafamiljen, samt för Hovstatens och Slottsstatens förvaltningsutgifter.

Hovstatens verksamhet

Hovstaten består av Riksmarskalksämbetet, H.M. Konungens hovmarskalksämbe samt Informationsavdelningen. Kungens konstitutionella, statsceremoniella och officiella uppgifter utgör kärnan i Hovstatens verksamhet och prioriteras i den årliga programläggningen. Övrig programverksamhet är ett resultat av Kungens och Kungafamiljens egna initiativ kring angelägna samhällsfrågor och särskilda intresseområden samt inkomna förfrågningar och inbjudningar. Under 2017 inkom totalt 1 716 förfrågningar om kungligt deltagande. Antalet officiella åtaganden för Kungen och Kungafamiljen uppgick till 875. Kungen öppnade riksmötet, ledde utrikesnämnder och informationskonseljer. Under året ackrediterades 28 utländska ambassadörer vid högtidliga audienser och 25 ambassadörer avtackades vid avskedsaudienser. Kungen gav företräde för ett stort antal stats- och regeringschefer samt talmän i samband med deras besök i Sverige. Även Kronprinsessan Victoria gav företräde för flera regeringschefer och talmän. Prins Gabriel, Hertig av Dalarna, döptes vid en statsceremoni i Drottningholms slottskyrka.

Med anledning av terrorattentatet i Stockholm den 7 april avbröt Kungaparet sin resa i Brasilien. Som tillfällig riksföreståndare besökte Kronprinsessan Victoria platsen för dådet och vid sin hemkomst gjorde Kungen ett uttalande från Kungl. Slottet. Kungafamiljen deltog i den minnesstund som arrangerades vid Stockholms stadshus.

Kungaparet tog emot ett inkommande statsbesök från Kanada, omfattande fyra dagars program i Stockholm, Göteborg, Malmö och Lund. Kungaparet genomförde ett utgående statsbesök till Indonesien. Kungaparet deltog i flera evenemang med anledning av Finlands 100 år som självständig nation. Kungaparet och Kronprinsessparet deltog vid firandet av Kung Haralds och Drottning Sonjas 80-årsdagar. Kungen och Drottningen närvarade vid Lunds universitets 350-årsjubileum. Under värdskap av Kronprinsessparet togs det danska Kronprinsparet emot i Stockholm i samband med det dansksvenska näringslivskonventet Liveable Scandinavia.

Drottningens programverksamhet omfattade bland annat arbete med frågor kring barnrättigheter och drogprevention. Drottningen och Prinsessan Madeleine deltog i programdagar arrangerade av World Childhood Foundation i New York som inleddes med ett högnivåmöte i FN om de globala utvecklingsmålen och barns rättigheter. Drottningen har ett stort engagemang kring äldreomsorg och demensfrågor. Under året invigdes det av Drottningen initierade SilviaBo, Silviahemmets anpassade bostäder för personer med demenssjukdom. Drottningen var även beskyddare av Dementia Forum X, en internationell konferens på Kungl. Slottet kring den globala utmaningen med en åldrande befolkning och ett ökande antal demenssjuka.

Kronprinsessan Victorias 40-årsdag uppmärksammades dels med ett statsceremoniellt program i Stockholm, dels traditionsenligt på Öland. Under hösten inledde Kronprinsessan en serie vandringar i Sveriges landskap med besök i Hertigdömet Västergötland tillsammans med Prins Daniel. Med vandringarna vill Kronprinsessan uppleva och synliggöra den skatt som den svenska naturen utgör.

Kronprinsessan Victoria är ambassadör för FN:s globala mål för hållbar utveckling och deltog inom ramen för detta bland annat vid den av Sverige och Fiji arrangerade havskonferensen World Ocean Conference i FN, New York och havskonferensen Life Below Water i Malmö, samt genomförde en officiell resa till Japan i syfte att fördjupa arbetet inom hållbarhets-, havs- och fiskefrågor.

Prins Daniels program är koncentrerat kring barns och ungdomars hälsa, bland annat genom Kronprinsessparets initiativ Generation Pep, vilket syftar till barns rätt till ett aktivt och hälsosamt liv. Därutöver fokuserar Prins Daniel på frågor kring entreprenörskap, inte minst genom Prins Daniel Fellowship i samverkan med IVA.

Prins Carl Philip ledde för första gången en företagsdelegationsresa med två delegationer till Hongkong med syftet att främja svenskt näringsliv och lyfta svenska intressen inom design och utbildning. I egenskap av beskyddare av miljöorganisationen International Union for Conservation of Nature (IUCN) medverkade Prinsen i en havsmiljökonferens i Monaco. Tillsammans med Kungen närvarade Prins Carl Philip vid veterandagen samt besökte militärovningen Aurora 17.

Prinsessan Sofias program är främst inriktat mot socialt entreprenörskap och omfattade flera programpunkter där sjukvårdsfrågor och vårdpersonal uppmärksammades, bland dessa invigningen av Södertälje sjukhus. Prinsparet är genom sin stiftelse starkt engagerat i frågor kring näthat och dyslexi.

Prinsessan Madeleine genomförde ett antal officiella programpunkter, varav flera kring barnrättsfrågor, däribland World Childhood Foundations möten. Prinsessan invigde ett barnbibliotek i London, EM i ridsport i Göteborg och deltog i Min Stora Dags verksamhet.

Kungen och Kungafamiljen har på eget initiativ genomfört ett stort antal besök i hela landet för att informera sig om aktuella samhällsfrågor och uppmärksamma viktiga insatser i samhället. Exempelvis fortsatte Kungen sina besök kopplade till trygghetsfrågor, invigde den tillgänglighetsanpassade STF Abiskojaure fjällstuga invid Kungleden och tog emot representanter från Stockholms stad för att diskutera stadsbyggnadsfrågor. Många programpunkter har genomförts i Stockholm och på Kungl. Slottet i form av studiebesök, seminarier, medaljföräningar, prisutdelningar samt informations- och styrelsemöten m.m.

Kungafamiljens engagemang i välgörenhetsorganisationer och stiftelser är omfattande. Bland dessa kan nämnas Stiftelsen Ungt ledarskap, där Kungen under året besökte några av stiftelsens tidigare pristagare på deras arbetsplatser. Global Child Forum är en oberoende plattform som samlar världsledande intressenter för fördjupad dialog och ökad kunskap om barns rättigheter. En särskild treårsöversikt om de Kungl. stiftelsernas verksamhet publicerades under året.

Den officiella representationen omfattade ett stort antal

mottagningar och måltider med bred representation från hela samhället där Kungl. Slottet används som en mötesplats för bland annat vetenskap, näringsliv och kultur. Kungaparet hade sammanlagt cirka 3400 gäster. Kronprinsessparet genomförde officiell representation med drygt 360 inbjudna gäster.

Vid informationsavdelningen fortsatte, vid sidan av den dagliga verksamheten kring medie- och informationsfrågor, utvecklingsarbetet som framför allt är inriktat på digital kommunikation med mer film- och bildmaterial.

Slottsstatens verksamhet

Slottsstaten ansvarar för H.M. Konungens dispositionsrätt till de kungliga slotten med tillhörande byggnader, parker, trädgårdar, vattenområden och skogar. Till uppdraget hör också att ansvara för vård och underhåll av byggnader och lösöre samt för den publika verksamheten vid de kungliga slotten. Slottsstaten består av två ämbeten: Ståthållarämbetet och Kungl. Husgerådskammaren.

Ståthållarämbetet ansvarar för bevakning och skötsel av de elva kungliga slotten vad avser byggnader, parker, trädgårdar, vattenområden och skogar, samt för Kungl. Djurgårdens förvaltning. Ansvaret omfattar även administration, publik verksamhet, säkerhetsfrågor, it- och telekommunikation samt lokalvård och tvätterier. Under 2017 genomfördes en omorganisation där samtliga delar som berör den publika verksamheten vid de kungliga slotten samlades till en avdelning vid Ståthållarämbetet. Syftet har varit att förbättra resurshanteringen, öka kvaliteten i levererade tjänster och öka förmågan att förmedla hela Kungl. Hovstaternas verksamhet till slottens besökare.

Under året skedde investeringar i säkerhetshöjande åtgärder och it-tekniklösningar. Investeringar skedde även i en effektivare och miljövänligare fordonspark, dels inrättades en bilpool, dels köptes nya gräsklippare för parkskötsel. Ett flertal underhålls- och renoveringsprojekt pågår vid de kungliga slotten i samarbete med Statens fastighetsverk. Bland dessa slutfördes etapp 6 under året och nästa etapp påbörjades i det 30-åriga renoveringsprojektet av fasaderna vid Kungl. Slottet.

Ambitionsnivån för skötsel och underhåll av de kungliga parkerna är hög. Förbättrings- och försköningsarbeten sker löpande, bland annat i form av planteringar och riskträdsbeskränning för att bibehålla dessa unika sevärdheters attraktionskraft. Arbetet sker med särskild omsorg om kulturarvets historiska kontinuitet. Som ett led i restaureringen av barockparken vid Drottningholms slott har en provyta anlagts för att undersöka vilka för 1600-talet karaktäristiska växter som klarar de fuktiga markförhållanden som finns i delar av parken. I syfte att utveckla världsarvet Drottningholm som besöksmål fortsatte upprustningen av ekonomibyggnader vid Drottningholms kungsgård. Drottningholms slottsförvaltning har i samarbete med Statens fastighetsverk tagit fram ett vårdprogram och en restaureringsplan för Ulriksdals slottspark.

Den publika verksamheten som omfattar utställningar, guidade visningar, konserter, föreläsningar med flera evenemang, nådde ny rekordpublik med drygt 1,6 miljoner besök. De pågående renoveringarna av Kungl. Slottets fasader, planeringen och kommande arbeten kring Förbifart Stockholm och utökade säkerhetsarrangemang utgör ett antal utmaningar för planering och genomförande av verksamheten vid ett

flertal besöksobjekt. Utställningarna vid de kungliga slotten vänder sig till en bred publik. Under året invigdes Den tänkande handen - H.M. Konungens stipendietävling för unga tecknare, en utställning som arrangerades i samarbete med Konstakademien. Det var första året som denna stipendietävling arrangerades och den är tänkt som ett årligt evenemang. Utställningen Kungliga brudklänningar 1976–2015 förlängdes in på verksamhetsåret 2017.

Kungl. Djurgårdens förvaltning ligger under Ståthållarämbetet. Verksamheten erhåller inga statliga anslag utan drivs med en helt egen ekonomi där intäkter och kostnader ska balansera över tiden. Eventuella överskott används uteslutande till att förbättra och försköna Djurgården. Under året togs ansvaret för parkeringsverksamheten över från Stockholms stad. Inom ramen för upprustningen av Galärparken anlades en ny gångbro intill Vasamuseet. Upprustningen av Lill-Janshuset för Sophiahemmet fortsatte och ett par större bostadsrenoveringar inleddes. Liksom tidigare anordnades många evenemang i Nationalstadsparken. Bland dessa kan nämnas Gärdesloppet Prins Bertil Memorial, Veterandagen, Stockholm Marathon, Nationaldagsgaloppen, DN-konserten, Tough Viking och Tjejmilen. I samarbete med Kungl. Djurgårdens intressenter lanserades begreppet Royal Djurgården för marknadsföring av Djurgården som Skandinavien främsta besöksmål.

Kungl. Husgerådskammaren med Bernadottebiblioteket förvaltar de kungliga slottens lösöresamlingar med omkring 250 000 föremål som ägs av staten och disponeras av Kungen inom ramen för den kungliga dispositionsrätten. Uppdraget omfattar även de kungliga lösörestiftelserna där Bernadottebibliotekets samlingar ingår med sina omkring 100 000 böcker och 500 000 fotografier. Kungl. Husgerådskammaren ansvarar dessutom för att hålla samtliga kungliga slott möblerade med hänsyn till byggnadernas karaktär och funktion, samt för tillfälliga möbleringar och ommöbleringar i samband med Kungens och Kungafamiljens officiella programåtaganden.

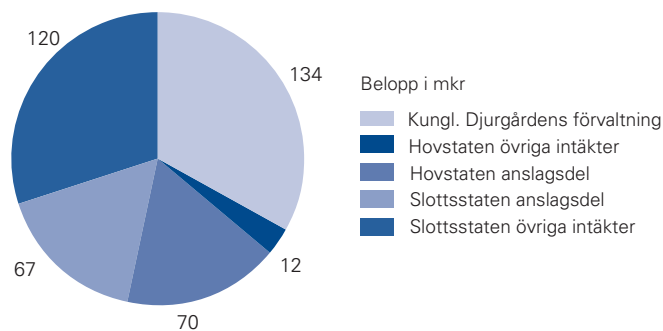
Verksamhetens fokus ligger på förvaltaruppdraget och det omfattande arbetet med inventering av de statliga föremålsamlingarna, och katalogiseringen av böcker fortsatte. Inventeringen omfattar såväl föremål på de kungliga slotten som föremål deponerade hos andra institutioner. En prioriterad uppgift är även att hålla den digitala föremålsdatabasen uppdaterad och kompletterad med digitala bilder, liksom dokumentationen av samtliga av staten ägda föremål. Inom uppdraget ligger även en fortlöpande kunskapsuppbyggnad kring säkerhet, restvärdesräddning och rutinerna kring detta. Vid Kungl. Husgerådskammarens ateljéer genomför konservatorer, sömmerskor och möbelpapeterare fortlöpande arbeten som syftar till att vårda, konservera och bevara de värdefulla samlingarna för att de även i framtiden ska kunna användas vid statschefens representation och visas för allmänheten. Vidare fortsatte projektet med upprättande av vårdplaner för olika föremålskategorier. Förbättrade rutiner kring säsongsvård vid de slott som är stängda vintertid har ökat möjligheterna att upptäcka eventuella vårdbehov på ett tidigt stadium. Ett omfattande kunskapsförmedlande arbete sker genom föredrag, bokutgivning samt utlån av föremål till utställningar nationellt och internationellt. Kunskapsmässigt stöd ges till avdelningen för publik verksamhet.

Anslagsutveckling ordinarie anslag exkl. engångsbelopp

Belopp i mkr	2013	2014	2015	2016	2017
Hovstaten	63,3	64,7	65,0	69,0	69,9
Slottsstaten	60,8	62,2	62,5	66,3	67,1
Förändring från föregående år (%)	0,5	2,2	0,5	6,1	1,2

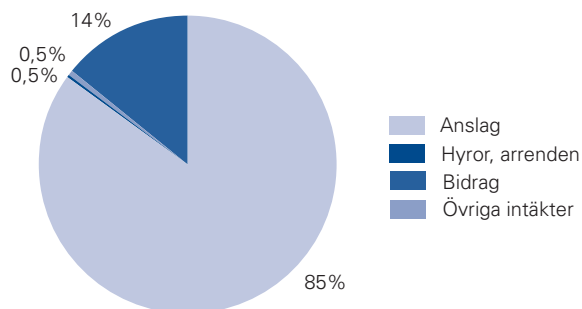
Under året erhöll Kungl. Hovstaterna sammanlagt 137 (135,3) miljoner kronor i ramanslag från Sveriges riksdag. Anslaget räknades upp med 1,2 procent för löne- och prisökningar. Kostnadsökningen för lokalt löneavtal blev 2,3 procent. Enligt överenskommelse med regeringen fördelas 51 procent eller 69,9 (69,0) miljoner kronor till verksamheten inom Hovstaten. Dessa medel disponeras av Kammarkollegiet och betalas ut engångsvis efter rekvisition av H.M. Konungens hovförvaltning. 49 procent eller 67,1 (66,3) miljoner kronor disponeras av Slottsstaten efter beslut av Riksmarskalksämberet. Slottsstatens intäkter från visningsverksamhet och försäljning ökade till 103,3 (89,5) miljoner kronor. Resultatet för Kungl. Djurgårdens förvaltning uppgick till 20 (-6,8) miljoner kronor.

Kungl. Hovstaternas ekonomi - Sammanställning

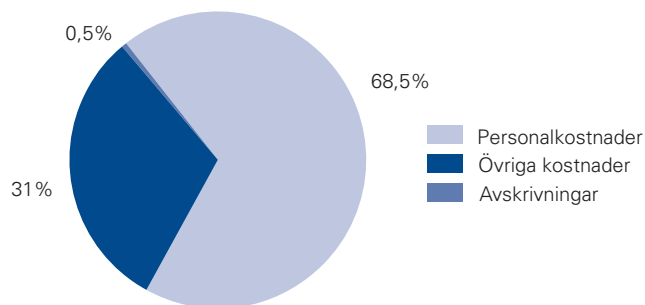

Intäkt- och kostnadsfördelning Hovstaten

Intäktfördelning inkl. anslag

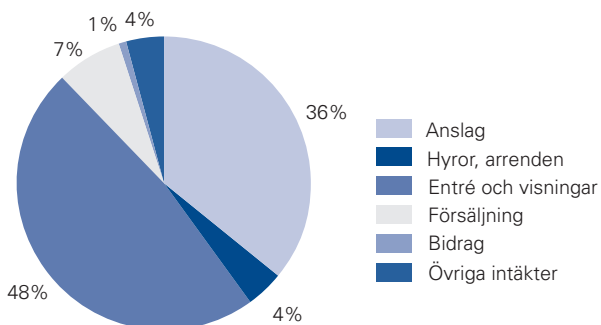

Kostnadsfördelning

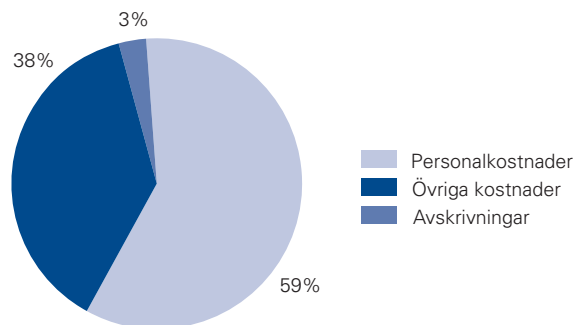

Intäkt- och kostnadsfördelning Slottsstaten

Intäktfördelning inkl. anslag

Kostnadsfördelning

Medarbetare – Översikt

Kungl. Hovstaterna hade under året sammanlagt 285 (282) tillsvidareanställda medarbetare, motsvarande 249 (244) heltidstjänster. Därutöver anlitas varje år ett stort antal personer för tillfälliga uppdrag i form av timanställningar, bland annat i samband med representations- och galamidagar, samt i parkerna och visningsverksamheten under sommarsäsongen. Dessa arbetsinsatser motsvarar cirka 77 (72) heltidstjänster på årsbasis och engagerade cirka 600 personer under 2017. Ökningen av antalet timanställda förklaras av att anställning via bemanningsföretag inom den publika avdelningen minskades under året och sköts numera av egna timanställda.

Heltidstjänster	2013	2014	2015	2016	2017
Hovstaten	65	66	66	67	69
Slottsstaten	133	142	142	146	149
Kungl. Djurgårdens förvaltning	35	35	35	31	30
Totalt Kungl. Hovstaterna	233	243	243	244	248

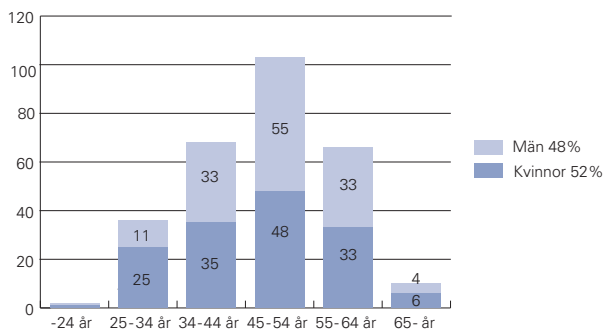
Könsfördelning tillsvidareanställda

Totalt antal tillsvidareanställda i snitt för 2017 var 285 (282).

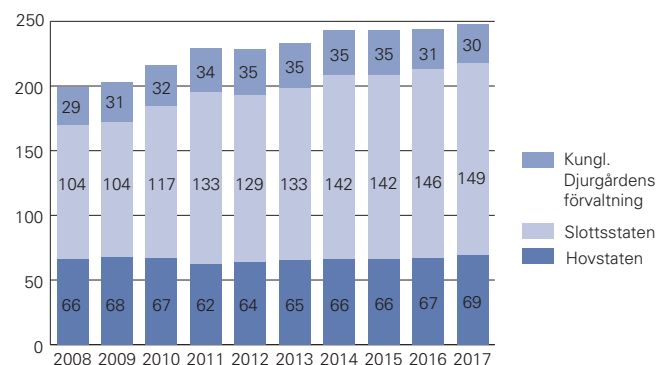
Könsfördelning	Kvinnor	Män	Totalt
Antal	148	137	285
Fördelning %	52	48	100

Åldersstruktur tillsvidareanställda

Medelåldern är oförändrad jämfört med föregående år och uppgick till 48 år.

Antal tillsvidareanställda omräknat till heltidstjänster

Antal besök till de kungliga slottens besöksmålen

Antal besök till de kungliga slotten	2016	2017	Förändring %
Kungliga slottet*	799 490	845 279	6%
Riddarholmskyrkan	49 578	94 063	90%
Rosendals slott	2 645	2 048	-23%
Drottningholms slott	172 691	201 171	16%
Kina slott	35 689	39 449	11%
Tullgarns slott	5 449	6 241	15%
Rosersbergs slott	5 418	5 376	-1%
Ulriksdals slott	4 488	5 155	15%
Gustav III:s paviljong, Haga	1 384	1 148	-17%
Gripsholms slott	56 785	62 414	10%
Strömsholms slott	5 808	7 659	32%
Hovstallet	20 000	20 780	4%
Summa besök	1 159 425	1 290 783	11%
Slottskyrkan (fri entré)	360 387	340 631	-5%
Totalt	1 519 812	1 631 414	7%

*Representationsvåningarna, Museum Tre Kronor, Skattkammaren och Gustav III:s antikmuseum.

Hovstatens årsredovisning

Anslaget till Hovstaten finansierar statschefens verksamhet och statschefens och hans familjs kostnader. Rörande den verksamhet som bedrivs inom Hovstaten hänvisas till verksamhetsberättelsens inledande sidor. Revision utförs av extern revisor.

Lösöret på de kungliga slotten utgörs såväl av statlig, stiftelseägd som privat egendom och brukas av Kungen både som statschef och privatperson. Det är därför svårt att dra gränsen mellan Kungens privata ekonomi och hans ekonomi som statschef. Systemet med ett samlat anslag är mot bakgrund av bland annat detta, enkelt och effektivt. År 1809/10 gjorde riksdagen (då Rikets ständer) och Kungen en överenskommelse om ett årligt penningbelopp (apana-ge) till Kungens hovhållning. För det belopp som utgavs för hovhållningen skulle det varken krävas någon speciell anhållan eller redogörelse för hur medlen använts. Det innebär att vare sig Kungen eller någon annan medlem av Kungafamiljen erhåller någon lön i traditionell mening från Hovstaten. I utbyte lämnade Kungen vid överenskommelsen bland annat kungliga slott och kungsgårdar till staten med förbehåll om dispositionsrätt för honom av vissa av dessa slott, inklusive slottens inredning.

Det rådande systemet säkerställer statschefens och hans familjs neutralitet. Om statschefen skulle vara hänvisad till extern finansiering för sina och sin familjs privata omkostnader från exempelvis organisationer, företag och privatpersoner skulle statschefens oberoende kunna ifrågasättas.

Därtill säkerställer systemet det faktum att den svenska monarkin inte bygger på förutsättningen att statschefen har en privat förmögenhet utan på demokratiska beslut i Sveriges riksdag.

Översikt över resultat och ställning

Till skillnad mot vad som gäller anslaget för Slottsstaten avräknas inte Hovstatens utgifter mot det statliga anslaget, utan de anvisade medlen bokförs i sin helhet som intäkt när de erhålls.

De samlade intäkterna uppgick till 81,8 miljoner kronor (82,8). Anvisade medel från staten uppgick till 69,8 miljoner kronor (69,0). Hovstallets visnings- och försäljningsverksamhet, som föregående år inbringade 0,7 miljoner kronor, har fr.o.m. 2017 övertagits av Kungl. Slottsstaten. Övriga intäkter, som huvudsakligen avser kostnadsersättningar för utförda tjänster och uppdrag, minskade med 1,2 miljoner kronor.

Posten övriga intäkter uppdrag har ökat på grund av att Kungl. Hovstaten fakturerar Kungl. Slottsstaten för personalkostnader avseende visningsverksamheten.

Kungl. Hovstatens verksamhetsutfall uppgick till 0,5 miljoner kronor (-0,5). Personalkostnaderna uppgick till 55,8 miljoner kronor (53,8) och övriga driftskostnader blev 25,1 miljoner kronor (29,1). Investeringarna i materiella anläggningar uppgick till 0,5 miljoner kronor (0,5).

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Av staten anvisade medel		69 868	69 043
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	11 806	13 581
Intäkter av bidrag	2	173	195
Finansiella intäkter	3	2	3
Summa intäkter		81 849	82 822
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-55 843	-53 821
Övriga driftkostnader	5	-25 102	-29 144
Finansiella kostnader		-12	-22
Avskrivningar		-348	-385
Summa kostnader		-81 305	-83 372
Verksamhetsutfall / Årets kapitalförändring		544	-550

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	171231	161231
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		940	819
Summa materiella anläggningstillgångar	6	940	819
Varulager m.m.			
Varulager		0	43
Summa varulager m.m.		0	43
Fordringar			
Kundfordringar		1 221	673
Fordringar hos statliga myndigheter		1	53
Övriga fordringar		152	397
Summa fordringar		1 374	1 123
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	7	680	375
Summa periodavgränsningsposter		680	375
Kassa och bank			
Kassa och bank		7 501	9 736
Summa kassa och bank		7 501	9 736
Summa tillgångar		10 495	12 096

Belopp i tkr	Not	171231	161231
KAPITAL OCH SKULDER			
Kapital			
Balanserad kapitalförändring	8	-1 768	-1 218
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		544	-550
Summa kapital		-1 224	-1 768
Skulder m.m.			
Skulder till statliga myndigheter	9	2 646	2 052
Leverantörsskulder		1 617	2 256
Övriga skulder		1 960	4 414
Summa skulder m.m.		6 223	8 722
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	10	5 496	5 142
Summa periodavgränsningsposter		5 496	5 142
Summa kapital och skulder		10 495	12 096
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	2017	2016	2015	2014	2013
Ränteintäkter					
Bank	0	2	39	248	396
Räntekostnader					
Övriga lån	-1	-1	-12	-29	-18
Arbetskraft och anställda					
Antal årsarbetskrafter	82	82	78	77	76
Medeltal anställda kvinnor	51	50	50	51	47
Medeltal anställda män	32	31	29	27	30
Årets kapitalförändring	544	-550	-1 214	2 112	-2 088
Balanserad kapitalförändring	-1 224	-1 218	-4	-2 116	-28

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisningsprinciper

Hovstaten omfattas inte av anslagsförordningens (2011:223) bestämmelser, om bl.a. prövning av anslagssparande och indragning av anslag, eller andra delar av det ekonomiadministrativa regelverket för myndigheter under regeringen. Den verksamhet som Hovstaten bedriver omfattas ej heller av lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m.

Kammarkollegiet utbetalar anvisade statliga medel engångsvis efter rekvisition.

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag med undantag av föreskriften i 2 kap. 4§ om resultatredovisning.

Alla anskaffningar med en ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde överstigande ett halvt prisbasbelopp redovisas som anläggningstillgång. På anskaffningsvärdet görs en linjär avskrivning utifrån den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningar görs halvårsvis. Generell avskrivningstid är fem år. Data- och teleutrustning samt programlicenser avskrivs över tre år.

Leverantörsfaktorer som inkommit efter 2018-01-12 är periodiserade som upplupna kostnader. Leverantörsfaktorer understigande 10 tkr periodiseras ej. Någon lön till den Kungl. Familjen utgår ej. Kostnader för den Kungl. Familjen ingår i rubriken övriga driftkostnader.

Not Belopp i tkr	2017	2016
1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Merparten av intäkterna för Hovstaten är kostnadsersättningar avseende tjänster Hovstaten utför till andra organisationer inom Kungl. Hovstaterna. Tjänsterna som avses är bl.a. inom områden som ledning, ekonomi, personal, information och administration. Det är främst åt Slottsstaten, Kungl. Djurgården och de Kungl. stiftelserna som dessa tjänster utförs. I posten ingår även ersättning för kostnader för privat del av firandet av Kronprinsessans 40-årsdag.		
Entré- och visningsintäkter	1	448
Försäljning	43	259
Hyror och arrenden	373	567
Uppdrag	852	295
Kostnadsersättningar för utförda tjänster	10 054	11 208
Övriga intäkter	484	805
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	11 806	13 581
2 Intäkter av bidrag		
Sysselsättningsbidrag och arbetsmarknadsstöd	173	195
Summa intäkter av bidrag	173	195
3 Finansiella intäkter		
Ränta bank	0	2
Valutakursvinst	2	1
Summa finansiella intäkter	2	3
4 Kostnader för personal		
Lön	-37 805	-36 830
Sociala avgifter	-15 884	-15 329
Periodisering av upplupen övertids-, löne- samt semesterlöneskuld	-324	-165
Övriga personalkostnader	-1 830	-1 497
Summa personalkostnader	-55 843	-53 821

Värderingsprinciper

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan. Kundfordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta. Intäkter och kostnader har periodiserats enligt god redovisningssed.

Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	2017	2016
Total sjukfrånvaro	3,02	1,29
Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer)	60,73	37,97
Kvinnor	3,98	1,55
Män	1,56	0,88
Anställda 29 år eller yngre	3,03	0,20
Anställda 30 - 49 år	2,95	1,31
Anställda 50 år eller äldre	3,10	1,35

Not Belopp i tkr	2017	2016
5 Övriga driftkostnader		
Reparationer och underhåll	-1 337	-1 462
Driftkostnader	-889	-754
Skatter	-73	-78
Resor och uppehåll	-4 364	-3 820
Representation	-1 390	-1 470
Information	-149	-327
Inköp av varor	-1 228	-1 634
Inköpskostnad för sålda varor	-43	-112
Förbrukningskostnader	-8 376	-9 646
Köpta tjänster	-7 256	-9 841
Övrigt	3	0
Summa driftkostnader	-25 102	-29 144
6 Materiella anläggningstillgångar		
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	1 968	1 611
Återförda ack. anskaffningsvärden avs. årets sålda/ uttrangerade inventarier	-169	-164
Årets inköp	468	521
S:a ackumulerade anskaffningsvärden	2 267	1 968
Akkumulerade avskrivningar	-1 148	-927
Återförda ack. avskrivningar avs. årets sålda/ uttrangerade inventarier	169	164
Årets avskrivningar	-348	-385
S:a ackumulerade avskrivningar	-1 327	-1 149
Summa bokfört värde	940	819

Not Belopp i tkr	2017	2016
7 Förutbetalda kostnader		
Programlicenser/support	318	217
Resor	272	1
Övrigt	90	158
Summa förutbetalda kostnader	680	375
8 Balanserad kapitalförändring		
Balanserat resultat	-1 218	-4
Resultat föregående år	-550	-1 214
Summa balanserad kapitalförändring	-1 768	-1 218
9 Skulder till statliga myndigheter		
Leverantörsskulder	747	302
Arbetsgivaravgifter	1 154	975
Löneskatt	145	136
SPV avtalspensioner	0	58
Mervärdesskatt	600	581
Summa skulder till myndigheter	2 646	2 052
10 Upplupna kostnader		
Upplupen övertidsskuld	57	35
Upplupen löneskuld	653	586
Upplupen semesterlöneskuld	2 939	2 734
Sociala avgifter för upplupen övertids-, löne- samt semesterlöneskuld	1 555	1 527
Övriga upplupna kostnader	292	260
Summa upplupna kostnader	5 496	5 142

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens kostnader, intäkter och H.M. Konungens Hovförvaltning - Kungl. Hovstatens ekonomiska ställning.

Stockholm 20 februari 2018

Svante Lindqvist
Riksmarskalk

Jan Lindman
Överintendent

Hovstaten revideras av Evy Jakobsson, PwC.
Revisionsberättelsen har avgivits 2018-03-20.

Slottsstatens årsredovisning

Inledning och bakgrund

Slottsstatens verksamhet omfattar huvudsakligen vård och underhåll av det kungliga kulturarvet i form av slott och lösöre samt visningsverksamhet. Slottsstaten finansieras dels genom det statliga anslaget, dels med hyres- och arrendeintäkter samt intäkter från visningar av de kungliga slotten och försäljning i slottsbodar. Revision utförs av Riksrevisionen.

Husgerådskammaren med Bernadottebiblioteket svarar för förvaltning, underhåll och vård av de kungliga slottens konstverk, möbler, böcker och andra inventarier.

Ståthållarämbetet förvaltar de kungliga slotten med tillhörande byggnader och parkanläggningar. Ståthållarämbetet ansvarar dessutom bland annat för IT-frågor och säkerhetsfrågor vid de kungliga slotten i nära samarbete med garnisonsavdelningar och Säkerhetspolisen.

Visningsverksamheten är betydande och omfattar bland annat konserter och utställningar på olika teman, guidade visningar på flera språk och särskilda barn- och ungdomsaktiviteter. Ett aktivt arbete bedrivs också för att öka tillgängligheten till det kungliga kulturarvet. Intresset av att ta del av kulturarvet är stort från allmänheten, utländska besökare samt forskare och institutioner.

Översikt över resultat och ställning

Kungl. Slottsstatens samlade intäkter uppgick till 187,1 miljoner kronor (172,7). Kostnaderna ökade till 182,1 miljoner kronor (166,9). Verksamhetsutfallet blev 5,0 miljoner kronor (5,9).

Resultateffekt uppkommer av att avskrivningar samt

förändringar av varulager, semester- / övertidsskuld och övriga upplupna kostnader inte avräknas mot det statliga anslaget, det vill säga inte medför någon intäkt av anslag i motsvarande omfattning. Däremot avräknas inköp av inventarier och amorteringar mot anslaget och medför följaktligen motsvarande intäkt. De anslagsmedel som inte utnyttjats under 2017, 0,8 miljoner kronor (0,1), överförs till 2018.

Antalet besök vid de kungliga slotten ökade med 11 procent jämfört med föregående år. Entré- och visningsintäkter ökade till 89,8 miljoner kronor (76,1). Försäljningsintäkterna i slottsbodarna blev oförändrade 13,4 miljoner kronor (13,4). Intäkter från hyror och arrenden ökade till 8,3 miljoner kronor (7,0). Anslaget höjdes med 0,9 miljoner kr som kompensation för pris- och löneomräkning.

Personalkostnaderna ökade med 7,7 miljoner kronor till 107,6 miljoner kronor (99,9). Ökningen förklaras dels av fortsatt satsning på visningsverksamheten, men också av avtalsmässiga löneökningar (inklusive sociala kostnader) vilka motsvarar 2,2 miljoner kronor (2,1). Reservering för upplupen lön och semester uppgick till 1,8 miljoner kronor (0,3).

Övriga driftskostnader ökade till 67,3 miljoner kronor (62,4). De största ökningarna avser vidareutveckling av visningsverksamheten samt kostnader för säkerhet. Avskrivningarna uppgick till 6,0 miljoner kronor (4,2).

Investeringar i maskiner och immateriella tillgångar uppgick till 14,8 miljoner kronor (12,8). Inga investeringar i byggnader gjordes under 2017 (0,0). Lånen har amorterats med 0,3 miljoner kronor (0,8).

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	66 377	67 335
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	119 170	103 988
Intäkter av bidrag	3	1 518	1 386
Finansiella intäkter	4	17	27
Summa intäkter		187 082	172 736
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-107 555	-99 946
Kostnader för lokaler		-965	-68
Övriga driftkostnader	6	-67 277	-62 351
Finansiella kostnader		-244	-287
Avskrivningar		-6 017	-4 227
Summa kostnader		-182 058	-166 879
Verksamhetsutfall / Årets kapitalförändring		5 024	5 857

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	171231	161231
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	7	220	225
Summa immateriella anläggningstillgångar		220	225
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och annan fast egendom		19 460	20 340
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		25 879	16 231
Pågående nyanläggningar		0	0
Summa materiella anläggningstillgångar	8	45 339	36 571
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga fordringar hos myndigheter	9	9 376	8 920
Summa finansiella anläggningstillgångar		9 376	8 920
Varulager m.m.			
Varulager	10	5 635	5 462
Summa varulager m.m.		5 635	5 462
Fordringar			
Kundfordringar		3 200	2 079
Fordringar hos statliga myndigheter		4 359	3 727
Övriga fordringar		18	30
Summa fordringar		7 577	5 836
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	11	1 338	586
Upplupna bidragsintäkter		0	250
Övriga upplupna intäkter		719	412
Summa periodavgränsningsposter		2 057	1 248
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	12	-845	-94
Summa avräkning med statsverket		-845	-94
Kassa och bank			
Behållning räntekonto hos Riksgäldskontoret	13	52	13 867
Kassa och bank		19 750	8 576
Summa kassa och bank		19 802	22 443
Summa tillgångar		89 161	80 611

Belopp i tkr	Not	171231	161231
KAPITAL OCH SKULDER			
Kapital			
Statskapital	14	38 483	29 387
Balanserad kapitalförändring	15	12 682	15 465
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		5 024	5 857
Summa kapital		56 189	50 709
Skulder m.m.			
Lån	16	7 077	7 408
Skulder till statliga myndigheter		3 975	4 108
Leverantörsskulder		7 339	7 729
Övriga skulder		1 591	1 503
Summa skulder m.m.		19 982	20 748
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	17	10 796	7 406
Oförbrukade bidrag	18	750	423
Övriga förutbetalda intäkter		1 444	1 325
Summa periodavgränsningsposter		12 990	9 154
Summa kapital och skulder		89 161	80 611
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Belopp i tkr						
Kungl. Hov- och Slotsstaten 4.1:1	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Inkomster	Utgående överföringsbelopp
Anslagspost 2	94	67 128	67 222	-186 861	120 484	845

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	2017	2016	2015	2014	2013
Övriga lån					
Låneskuld	7 077	7 408	8 240	9 517	6 999
Ränteintäkter					
Riksgäldskontoret	0	0	0	54	128
Bank	0	2	3	32	73
Räntekostnader					
Riksgäldskontoret	11	15	3		
Övriga lån	231	258	312	255	206
Anslagskredit					
Beviljad	4 110	2 085	1 875	1 866	1 824
Utnyttjad anslagskredit	0	0	0	0	0
Arbetskraft och anställda					
Antal årsarbetskrafter	207	198	188	187	178
Driftkostnad per årsarbetskraft	849	820	808	759	776
Medeltal anställda kvinnor	103	104	101	107	104
Medeltal anställda män	102	95	89	84	81
Årets kapitalförändring	5 024	5 857	1 176	-333	-2 639
Balanserad kapitalförändring	12 682	15 465	25 461	27 325	28 015
varav Grusmedelsfonden	9 376	8 920	10 772	10 252	9 778

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag med undantag av föreskriften i 2 kap. 4§ om resultatredovisning.

Utgifter för egen verksamhet avräknas mot anslag det budgetår till vilken utgiften hänför sig.

Alla anskaffningar med en ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde på minst ett prisbasbelopp redovisas som anläggningstillgång. På anskaffningsvärdet görs en linjär avskrivning utifrån den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningen görs halvårsvis. Generell avskrivningstid är fem år. Data- och teleutrustning samt programlicenser avskrivs dock på tre år. Inköp av äldre kvalitetsmattor avskrivs på tio år. Kulturtillgångar är ej föremål för avskrivning. Ombyggnad och förbättringar av byggnader och markanläggningar avskrivs på 30 år.

Leverantörsfakturer som inkommit efter brytdagen 2018-01-05 är periodiserade som upplupna kostnader och är således ej anslagsavräknade. Leverantörsfakturer understigande 10 tkr periodiseras ej.

Värderingsprinciper

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan. Kundfordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta. Intäkter och kostnader har periodiserats enligt god redovisningssed.

Kungsgårdens byggnader och markområden som ingår i dispositionsrätten och som förvaltas av Riksmarskalksämberet genom Ståthållarämbetet, redovisas endast med förbättringsutgifter i balansräkningen eftersom staten är fastighetsägare. Aktuella taxeringsväden redovisas i not.

Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	2017	2016
Total sjukfrånvaro	3,38	3,00
Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer)	50,02	42,71
Kvinnor	4,57	4,49
Män	2,11	1,30
Anställda 29 år eller yngre	2,93	2,95
Anställda 30 - 49 år	2,77	2,36
Anställda 50 år eller äldre	4,08	3,85

Not Belopp i tkr	2017	2016
1 Intäkter av anslag		
Anslag enligt regleringsbrev	67 128	66 335
Ej utnyttjat anslag/underskott	-845	-94
Överfört anslag från föregående år	94	1 094
Summa intäkter av anslag	66 377	67 335
2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Entré- och visningsintäkter	89 845	76 115
Försäljning slottsbodar	13 494	13 424
Hyror och arrenden	8 252	7 045
Skogsbruk, uppdrag, försäljning övrigt	2 543	3 389
Reavinst vid försäljning av inventarier	1 600	88
Övriga intäkter	3 436	3 927
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	119 170	103 988
3 Intäkter av bidrag		
Arealersättning, miljöstöd samt stöd för ekologisk odling	300	124
Driftbidrag enskild väg	33	0
Sysselsättningsbidrag och arbetsmarknadsstöd	27	120
Bidrag till arkivprojekt	40	0
Bidrag till bokprojekt	450	450
Bidrag till ritningsprojekt	0	220
Bidrag till Musik på Gripsholm	70	105
Bidrag till belysningsprojekt	340	59
Bidrag till inventering av föremål	145	198
Övriga bidrag	113	110
Summa intäkter av bidrag	1 518	1 386
4 Finansiella intäkter		
Ränta bank	0	2
Valutakursvinst	17	25
Summa finansiella intäkter	17	27
5 Kostnader för personal		
Lön	-73 215	-69 465
Sociala avgifter	-30 996	-28 624
Periodisering av upplupen övertids-, löne- samt semesterlöneskuld	-1 773	-291
Övriga personalkostnader	-1 571	-1 566
Summa personalkostnader	-107 555	-99 946
6 Övriga driftkostnader		
Reparationer och underhåll	-5 530	-5 508
Driftkostnader	-7 552	-6 322
Skatter	-310	-274
Information	-6 325	-6 058
Inköp av varor	-3 228	-2 914
Inköpskostnad för sålda varor	-7 503	-7 575
Förbrukningskostnader	-6 648	-5 351
Köpta tjänster	-29 611	-27 875
Övriga driftkostnader	-570	-474
Summa driftkostnader	-67 277	-62 351

Not Belopp i tkr	2017	2016
7 Immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	2 109	1 993
Återförda ack. anskaffningsvärden avs. årets sålda/utrangerade inventarier	-1 232	
Justering för tidigare års sålda/utrangerade inventarier		-93
Årets inköp	88	209
S:a ackumulerade anskaffningsvärden	965	2 109
Ackumulerade avskrivningar	-1 884	-1 961
Återförda ack. anskaffningsvärden avs. årets sålda/utrangerade inventarier	1 232	
Justering för tidigare års sålda/utrangerade inventarier		93
Årets avskrivningar	-93	-16
S:a ackumulerade avskrivningar	-745	-1 884
Bokfört värde	220	225
8 Materiella anläggningstillgångar		
Byggnader, mark och annan fast egendom		
Ingående anskaffningsvärde	26 380	26 380
Årets anskaffningar	0	0
S:a ackumulerade anskaffningsvärden	26 380	26 380
Ackumulerade avskrivningar	-6 041	-5 162
Årets avskrivningar	-879	-879
S:a ackumulerade avskrivningar	-6 920	-6 041
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	59 367	48 004
Återförda ackumulerade anskaffningsvärden avseende årets sålda/utrangerade inventarier	-7 597	-833
Justering för tidigare års sålda/utrangerade inventarier	0	-360
Årets inköp	14 692	12 556
S:a ackumulerade anskaffningsvärden	66 462	59 367
Ackumulerade avskrivningar	-43 604	-41 416
Återförda ackumulerade avskrivningar avseende årets sålda/utrangerade inventarier	7 597	784
Justering för tidigare års sålda/utrangerade inventarier	0	360
Årets avskrivningar	-5 045	-3 332
S:a ackumulerade avskrivningar	-41 052	-43 604
Kulturtillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	470	470
Summa bokfört värde	45 339	36 571
Taxeringsvärde Kungsgården		
Lantbruksenhet	160 431	138 314
Hyreshus	2 713	2 713
Summa taxeringsvärde	163 144	141 027
9 Långfristiga fordringar		
Bokfört värde Grusmedelsfonden	9 376	8 920
Marknadsvärde dito	18 431	17 318
10 Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet enligt den så kallade först-in först-ut-principen respektive verkligt värde. Inkuransrisker har därvid beaktats.		

KUNGL. SLOTTSTATENS ÅRSREDOVISNING 2017

Not Belopp i tkr	2017	2016
11 Förutbetalda kostnader		
Arrenden	39	0
Bevakningstjänster	118	104
Tele-/dataabonnemang	138	112
Hyra IT/växel	143	0
Support/serviceavtal	24	
Programlicenser	427	11
Annonsering/trycksaker	380	310
Övrigt	69	49
Summa förutbetalda kostnader	1 338	586
12 Avräkning med statsverket		
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-94	-1 094
Redovisat mot anslag	66 377	67 335
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-67 128	-66 335
Tillgång/Skuld avseende anslag i räntebärande flöde	-845	-94
13 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
Redovisningen är inte upplagd på ett sådant sätt att det framgår huruvida saldot på kontot utgörs av anslagsmedel eller avser egna intäkter.		
Behållning på räntekonto	52	13 867
14 Statskapital		
Immateriella anläggningstillgångar, se not 7	220	225
Materiella anläggningstillgångar, se not 8	45 339	36 571
Låneskuld, se not 16	-7 077	-7 408
Summa statskapital	38 483	29 387
15 Balanserad kapitalförändring		
Balanserat resultat	6 545	14 689
Föregående års resultat	5 857	1 176
Årets förändring av statskapital	-9 096	-9 320
Delsumma	3 306	6 545
Bokfört värde Grusmedelsfonden, se not 9	9 376	8 920
Summa balanserad kapitalförändring	12 682	15 465
16 Lån		
Ingående låneskuld	7 408	8 240
Årets amorteringar	-331	-832
Låneskuld	7 077	7 408
Låneram	19 000	19 000
17 Upplupna kostnader		
Upplupen övertidsskuld	564	496
Upplupen löneskuld	1 254	826
Upplupen semesterlöneskuld	4 436	3 707
Sociala avgifter för upplupen övertids-, löne- samt semesterlöneskuld	2 621	2 072
Upplupna räntekostnader	1	1
Övriga upplupna kostnader, (ej anslagsavräknade leverantörsfakturer)	1 920	304
Summa upplupna kostnader	10 796	7 406

Not Belopp i tkr	2017	2016
18 Oförbrukade bidrag		
Förväntas tas i anspråk inom 6 månader.		
Förvaltning av bibliotek och arkiv	395	209
Förvaltning av inventarier	219	124
Musik på Gripsholm	72	50
Övrigt	64	40
Summa oförbrukade bidrag	750	423

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och Kungl. Slottsstatens ekonomiska ställning.

Stockholm 21 februari 2018

Svante Lindqvist
Riksmarskalk

Slottsstaten revideras av Riksrevisionen.
Revisionsberättelsen har avgivits 2018-03-21.

Kungl. Djurgårdens förvaltnings årsredovisning

Kungl. Djurgårdens förvaltnings ändamål

Kungl. Djurgårdens förvaltning har som uppgift att förvalta Kungens enskilda dispositionsrätt till Kungl. Djurgården. I uppgiften ingår att värna och vårda såväl det historiska kulturlandskapet som befintliga naturvärden, samt att fortsatt utveckla Kungl. Djurgården till en attraktiv fritids- och rekreativmiljö för boende och besökare.

Information om verksamheten

Förvaltningen har under 2017 övertagit ansvaret för parkeringsverksamheten från Stockholms stad, sedan staden sagt upp tidigare avtal. Detta har inneburit bättre möjligheter att styra parkeringen på Djurgården, samt ökade intäkter. Som en del i den pågående upprustningen av Galärparken har en ny gångbro över dockan lagts på plats intill Vasamuseet och längre bort längs strandpromenaden har museet Vikingaliv invigts i en av de bevarade båthallarna. Upprustningen av Lill-Janshuset för Sophiahemmet har närmast sig slutförande samtidigt som ett par större bostadsupprustningar har inletts.

Översikt över resultat och ställning

De totala intäkterna ökade med 29,9 miljoner kronor till 133,8 (103,9) miljoner kronor. Detta förklaras bland annat

av parkeringsintäkter enligt ovan, men även av ökade arrenden och hyror. Därtill kommer en ersättning för byggrätter i Albanoprojektet, vars genomförande inletts under 2017. Årets resultat uppgick sammanlagt till 20 (-6,8) miljoner kronor.

Övriga förhållanden

Det egna kapitalet uppgick vid årets slut till 117,7 (95,4) miljoner kronor, varav den så kallade Djurgårdsfonden utgjorde 7,9 (7,7) miljoner kronor. Under 2017 har förvaltningen tillsammans med Kungl. Djurgårdens intressenter, KDI, lanserat begreppet Royal Djurgården för in- och utrikes marknadsföring av Djurgården som Skandinavien främsta besöksmål. Ihop med KDI pågår även ett arbete för att stärka området som ett besöksmål året om. Inom ramen för detta gjordes en satsning på Djurgårdsvägens belysning. Arbetet har pågått för nystart av detaljplaneringen av Beckholmen och Storängsbotten, medan detaljplanen för Gröna Lunds utbyggnad varit föremål för samråd under året.

Flerårsöversikt

Belopp i tkr	2017	2016	2015	2014	2013
Rörelsens intäkter	133 801	103 940	128 456	116 348	149 793
Rörelsens kostnader	113 818	110 697	113 654	108 961	130 518
Årets resultat	19 983	-6 757	14 802	7 563	19 451
Antal anställda	37	36	44	46	46

Beträffande resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande noter.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2017	2016
Intäkter			
Hyres- och arrendeintäkter		92 752	88 533
Övriga rörelseintäkter	1	41 049	15 407
Summa intäkter		133 801	103 940
Rörelsens kostnader			
Fastighetskostnader	2	-72 185	-74 024
Övriga externa kostnader	3	-19 102	-16 529
Personalkostnader	4	-20 891	-19 549
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	5	-1 839	-1 323
Vinst vid avyttring av anläggningstillgångar		200	731
Summa kostnader		-113 817	-110 694
Rörelseresultat		19 984	-6 754
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter/utdelning		0	2
Räntekostnader/kursförluster		-1	-5
Summa finansiella poster		-1	-3
Årets resultat		19 983	-6 757

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	171231	161231
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar	6		
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner och inventarier	5	5 969	3 665
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	7	45 616	43 230
Summa anläggningstillgångar		51 585	46 895
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		13 883	13 793
Övriga fordringar		4 481	3 667
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	8	1 638	2 469
Summa kortfristiga fordringar		20 002	19 929
Kassa och bank		87 166	65 244
Summa omsättningstillgångar		107 168	85 173
SUMMA TILLGÅNGAR		158 753	132 068

Belopp i tkr	Not	171231	161231
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Fondkapital	7	45 616	43 230
Balanserade medel		52 140	58 897
Årets resultat		19 983	-6 757
Summa eget kapital		117 739	95 370
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		9 560	8 512
Övriga skulder		4 323	3 069
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	9	27 131	25 117
Summa kortfristiga skulder		41 014	36 698
S:A EGET KAPITAL OCH SKULDER		158 753	132 068
Ställda panter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Årsredovisningslagen med undantag för att kassaflödesanalys inte upprättats. Hyresintäkter redovisas i den period uthyrningen avser.

Värderingsprinciper

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan. Kundfordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta. Förbättringskostnader på byggnader och markanläggningar kostnadsförs direkt. Avskrivningarna enligt plan baseras på ursprungligt anskaffningsvärde och en beräknad ekonomisk livslängd på fem år.

Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	2017	2016
Total sjukfrånvaro	6,25	4,28
Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer)	43,13	34,64
Kvinnor	6,59	2,76
Män	6,12	4,97
Anställda 30 - 49 år	9,42	3,16
Anställda 50 år -	4,95	5,15

Not Belopp i tkr	2017	2016
1 Övriga rörelseintäkter		
Parkeringsverksamhet	31 721	0
Övrigt	9 328	15 407
	41 049	15 407
2 Fastighetskostnader		
I fastighetskostnader ingår långsiktiga investeringar:		
Parkudden	1 652	17 774
Beckholmen Östra kajen	1 857	6 500
Beckholmen Stöttförrådet	164	893
Beckholmen Pannhuset	710	117
Liljanshuset	871	447
Båthall 1	317	591
Rosendals stall	962	1 722
Rosendals slott	582	0
Gatubelysning	577	2 144
Tsunamimonumentet	1 718	0
Fjäderholmarna	3 315	1 137
Sjötullsbacken 21	2 282	0
Sjötullsbacken 22	625	0
Övriga löpande kostnader	56 553	42 699
	72 185	74 024
3 Övriga externa kostnader		
Förbrukningskostnader	3 499	4 805
Fordonskostnader	1 528	1 769
Inköpta tjänster	10 331	8 343
Övrigt	3 744	1 612
	19 102	16 529
4 Anställda och personalkostnader		
Antal årsarbeten	37	36
Varav män	72%	73%
Löner och sociala kostnader		
Lön	13 551	12 998
Sociala kostnader	4 791	4 392
Pensionskostnader	1 963	1 622
Övrigt	586	537
	20 891	19 549
5 Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärden	18 124	19 999
Nyanskaffningar	4 142	1 651
Avyttringar	-955	-3 526
Summa anskaffningsvärden	21 311	18 124
Ingående avskrivningar	-14 458	-16 469
Återförda avskrivningar på avyttringar	955	3 334
Årets avskrivning	-1 839	-1 324
Ackumulerade avskrivningar	-15 342	-14 459
Bokfört värde	5 969	3 665

Not Belopp i tkr	2017	2016
6 Kungl. Djurgårdens förvaltning förfogar enligt den Kungliga dispositionsrätten över fastigheter på norra och södra Djurgården.		
Taxeringsvärde		
Småhus/tomt för småhus	404 259	404 259
Hyreshus bostäder/tomt för hyreshus	271 138	271 138
Hyreshus lokaler	214 604	247 878
Industri/elproduktionsenhet	22 901	22 901
	912 902	946 176
7 Långfristiga värdepappersinnehav		
Kungl. Djurgårdens förvaltnings fonders nettotillgångar enligt externa förvaltares bokslut.		
Särskilda pensionsmedel	37 722	35 498
Djurgårdsfonden	7 894	7 732
Bokfört värde	45 616	43 230
Marknadsvärde	52 773	50 360
8 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Förutbetalda försäkringar	481	572
Övriga förutbetalda kostnader	41	39
Upplupna bränsleintäkter från hyresgäster	101	13
Upplupet arrende Norra Länken	0	974
Övriga upplupna intäkter	1 015	871
	1 638	2 469
9 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Fakturerade hyror och arrenden		
avseende nästkommande år	25 249	23 013
Övriga poster	1 882	2 104
	27 131	25 117

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och Kungl. Djurgårdens ekonomiska ställning.

Stockholm den 21 februari 2018

Svante Lindqvist
Riksmarskalk

Kungl. Djurgårdens förvaltning revideras av Riksrevisionen.
Revisionsberättelsen har avgivits 2018-03-21.

Utgiven av:
KUNGL. HOVSTATERNA
Kungl. Slottet
107 70 Stockholm
Tel: 08-402 60 00
www.kungahuset.se

Org. nr.
H.M. Konungens Hovförvaltning 902000-7374
Kungl. Slottsstaten 202100-3484
Kungl. Djurgårdens förvaltning 802000-6808

KUNGL. HOVSTATERNA
Kungl. Slottet
107 70 Stockholm
Tel: 08-402 60 00
www.kungahuset.se